

der er nogen som helst Anledning til denne Forandring i Rentesatserne indtil næste Vurdering, fordi det ikke betyder noget; det er en Gave, som ikke er nødvendig, og paa dette Omraade finder jeg den nu-gældende Form bedre.

Saa er der en Bestemmelse, jeg gerne vil gøre et Par Bemærkninger til, fordi den forekommer mig at gøre Lovforslaget betydelig ringere end den nuværende Lov, nemlig den, som gaar ud paa, at naar en Mand har faaet Statslaan til Oprettelse af Husmandsbrug efter Bestemmelserne i Loven af 4. Oktober, forbeholder Finansudvalget og Landbrugsministeriet sig Ret til efter 5 Aars Forløb at bestemme, hvor meget der skal forrentes, og til hvilken Rente. Naar man udbyder disse Arealer, bør Ansøgerne have Sikkerhed for, hvilke Vilkaar de gaar ind under, men det vil gøre deres Forhold i alt for høj Grad usikre, at de skal være underkastet Finansudvalgets og Landbrugsministerens Vilkaarlighed. Med den betydelige Rentefrihed, der gives, er der en Betingelse for en Margin saa stor fra det Laan, man giver dem paa første Haand, og det, det kan blive til, hvis man gør Brug af sin Ret i alt for stor Udstrækning, at det skaber en saadan Usikkerhed i Forholdene, som jeg paa det mest indtrængende maa fraraade. Naar man sammenligner de to Ting, at man nedsætter Renten $\frac{1}{2}$ pCt., indtil den endeligt kan fastsættes, og at Staten samtidig forbeholder sig Ret til at gribe ind i Brugernes Forhold, er Genen ved det sidste ganske sikkert saa stor, at man hellere vil give $\frac{1}{2}$ pCt. mere det første Aar eller 2 end at gaa ind paa en saadan Forandring som den, her er foreslaet.

I § 7 bestemmes, at Statslaanet, naar et Statshusmandsbrug afstaas til en af Brugerens Families Medlemmer, kan suppleres op til sin oprindelige Størrelse. Der er meget tiltalende ved denne Bestemmelse, men den medfører rigtignok ogsaa, at de Statshusmandsbrug, man opretter, næsten altid vil blive Aktiver, som Staten Gang paa Gang maa belaaene op til Laanets fulde Højde. Jeg tror, at man skal være en lille Smule varsom med at skabe Mulighed for Statsmidlernes Anvendelse i alt for store Udstrækning, naar der er saa haardt Brug for dem til Oprettelse af nye Brug. Har man en Gang faaet et Landbrug oprettet, bør det fremtidig gaa ind under samme Vilkaar og Forhold som andre, og disse Brugerens Børn bør være underkastet samme Bestemmelser som al anden Landboungdom. Derfor kan jeg kun fraraade denne Bestemmelse, idet jeg tror, at Konsekvenserne af den vil føre

til en Anbringelse af Statskassens Midler, en Belaaning fra Statskassens Side, som efter min Opfattelse ikke er helt paakrævet.

Dernæst har jeg et Par Bemærkninger at gøre til § 4 i det socialdemokratiske Forslag til Lov om Tillæg til og Ændringer i Loven om Vilkaar for Bortsalg af Jorder i offentligt Eje og det fra samme Side fremsatte Forslag om Tillæg til Loven af 6. Maj 1921 om Driftskredit for mindre Jordbrugere. Det, der taler for at skabe en særlig Driftskredit for Statshusmændene, er først og fremmest dette, at de er vanskeligere stillet end andre tilsvarende mindre Jordbrugere, fordi de ikke kan give Udpantningsret i deres Ejendomme. Det kan være vanskeligt at opnaa en Driftskredit for den, der arbejder under de Vilkaar, som følger af den Panteret, Staten har, særlig ifølge Loven af 4. Oktober 1919. Jeg vilde ønske, det var muligt, at man kunde enes om en Form for Driftskredit til mindre Jordbrugere, der gjaldt alle. Det var det mest tiltalende, og jeg tror, der var en Mulighed for at komme frem ad den Vej, hvis man f. Eks. kunde anvende de 5 Mill. Kr., der for nogle Aar siden blev givet som Driftslaan til det mindre Landbrug, og som nu begynder igen at indgaa til Finansministeriet, som en Grundfond for Ydelsen af en saadan Kredit. Hvis man kunde anvende disse Midler og give et Tilskud fra Statskassens Side paa 1 Mill. Kr. om Aaret i 10 Aar, kunde man faa en Fond til Ydelse af Driftslaan til mindre Jordbrugere, som kunde række i hvert Fald i nogen Grad til. Tanken om en Driftskredit er i Overensstemmelse med Landbokommissionens Indstilling og Betænkning, og jeg synes, man vilde lette denne Tankes Realisation ved at disponere over de 5 Mill. Kr., der nu staar ude som Driftslaan, til en saadan Fond, efterhaanden som disse Penge kommer ind. Og dernæst kunde man maaske finde en Form, hvorunder man kunde fritage Statshusmændene for det solidariske Ansvar, naar de paa Grund af deres Panteforhold ikke er i Stand til at gaa ind i en saadan Forening, medens der fra Sogneraadene og Amtskommissionernes Side kunde gives den samme Medgaranti for den enkelte, som fordres i Henhold til Bestemmelserne om Grundforbedringslaan. Jeg tror, man derved vilde anvende en Del af Statens Midler paa en overordentlig heldig og virkningsfuld Maade, og at man derved kunde redde en hel Del af dem, der maaske ellers vilde knække sammen, fordi de ikke kan sætte Ejendommen i den Drift, som er nødvendig for at kunne svare de økono-